

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید

گروه فنی و مهندسی
کمیته مهندسی مکانیک

مصوب دویست و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۷۲/۲/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

گروه: فنی و مهندسی

رشته: ساخت و تولید

مکانیک تخصصی: مکانیک

دوره: کارشناسی ارشد ساخت و تولید

شاخه: مکانیک

کدرشته:

شورای عالی برنامه ریزی در دویمت و پنجاه و هشتمین جلسه مورخ ۷۲/۳/۲ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید که توسط گروه فنی و مهندسی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است ، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماهه ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .

الف : دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند .

ب : موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند .

ج : موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند .

ماهه ۲) از تاریخ ۷۲/۳/۲ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در زمینه کارشناسی ارشد ساخت و تولید در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را دایره برنامه جدید را اجرا نمایند .

ماده (۲) مشخصات کلی و برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید
در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی
ابلاغ میشود.

رای ماده دویست و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۷۲/۳/۲
در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید
که از طرف
گروه فنی و مهندسی پیشنهاد شده بود
اکثریت آراء بتصویب رسید.
(۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ساخت و
تولید
از تاریخ
تصویب قابل اجرا است.

رای ماده دویست و پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۷۲/۳/۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ساخت و تولید
صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

مورد تأیید است
دکتر محمد رضا هاشمی کلیایگانی
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ
میشود.

سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فهرست	صفحه
برنامه آموزشی	الف
مقدمه	۱
ریاضیات پیشرفته ۱	۱۲
محاسبات عددی پیشرفته	۱۳
سیستمهای تولید صنعتی	۱۵
متالورژی درتولید	۱۶
روش اجزاء محدود ۱	۱۹
شکل دهی فلزات	۲۰
طراحی اجزاء وسازه ماشینهای ابزار	۲۱
سیستمهای کنترل و آزمایش ماشینهای ابزار	۲۳
ارتعاشات ماشینهای ابزار	۲۵
ابزارشناسی و ماشینکاری	۲۶
روشهای پرداخت سطوح	۲۸
فرآیندهای الکتروفیزیکی	۲۹
آنالیز شکل دادن فلزات	۳۰
جوشکاری	۳۲
ماشینهای کنترل عددی پیشرفته	۳۵
مواد مرکب	۳۶
طراحی وساخت بکمک کامپیوتر پیشرفته	۳۹
تکنولوژی پلاستیک پیشرفته	۴۱

مفحه

فهرست

۴۴	متالورژی پودرپیشرفته
۴۶	پوشش فلزات
۴۷	سیستم های کنترل آنالوگ
۴۸	سیستم های کنترل دیجیتال
۴۹	کاربرد میکروپروسورها
۵۱	هیدرولیک و نیوماتیک پیشرفته
۵۲	اندازه گیری پیشرفته
۵۴	مهندسی ابزار دقیق
۵۵	تست غیرمخرب پیشرفته
۵۶	برنامه ریزی و کنترل تولید و کیفیت
۵۸	شبیه سازی کامپیوتری
۵۹	بهینه سازی در طراحی و تولید
۶۱	اتوماسیون در تولید
۶۲	ریاتیک پیشرفته
۶۳	الاستیسیته
۶۵	هوش مصنوعی و سیستمهای خبره
۶۷	مباحث منتخب

بسمه تعالی

مقدمه :

از آنجائیکه برنامه کارشناسی مهندسی مکانیک درگرایش ساخت و تولید ، آموزش و تحقیق در کلیه زمینه های تخصصی این گرایش را پوشش نمیدهد و نیاز جامعه ایجاب میکند تا در زمینه های تخصصی آن از قبیل " شکل دهی فلزات " ، " ماشین ابزار " ، " مهندسی کنترل و اندازه گیری " و سیستم های تولید صنعتی با در نظر گرفتن علوم و تکنولوژی پیشرفته به خودکفائی صنعتی برسیم ، لذا برنامه کارشناسی ارشد ساخت و تولید به دوصورت آموزشی و پژوهشی تدوین گردیده است .

دانشجویان این دوره با گذراندن برنامه های پیوست ، بر طبق مصوبات شورای عالی برنامه ریزی به دریافت درجه کارشناسی ارشد آموزشی یا پژوهشی نائل خواهند آمد . در اینجا یادآوری میشود که در برنامه پیشنهادی و محتوی دروس و همچنین زمینه های تحقیقاتی جهت اجرای رساله و پروژه به پیشنهادات رسیده از صاحب نظران و دانشگاهها ، بالاخص دانشگاه های صنعتی امیرکبیر و تربیت مدرس توجه گردیده است و امید است با پیشنهادات اصلاحی از طرف دانشگاهها و صاحب نظران برنامه های پویائی خود را همواره حفظ نمایند . بدیهی است در بازنگری های مداوم اصلاحات لازم مطابق با نیاز علمی و صنعتی کشور انجام خواهد پذیرفت .

۱- تعریف و هدف :

برنامه کارشناسی ارشد " ساخت و تولید " مجموعه ای است
مشمول بر دو برنامه آموزشی و پژوهشی که در برنامه آموزشی تاکید
بیشتر به امر آموزش میباشد و در برنامه پژوهشی امر تحقیق و انجام
پروژه های صنعتی نیز مورد تاکید قرار گرفته است .
این برنامه بر مبنای نیاز صنعتی کشور و با توجه به روند جدید
علوم و تکنولوژی تنظیم گردیده و عمده هدف این است که بعنوان مکمل
برنامه های دوره کارشناسی این رشته عمل نماید.
این برنامه مشتمل بر دروس اصلی ، تخصصی ، سمینار و پروژه
تحقیقی میباشد دروس تخصصی در ساله تحقیقاتی در ارتباط با یکدیگر
بوده و با نظر گروه آموزشی کارشناسی ارشد دانشگاه مجری از بین دروس
وزمینه های تحقیقاتی پیشنهادی ارائه خواهد شد.

۲- نقش و توانایی :

این برنامه بمنظور تربیت نیروی متخصص ، طراح و محقق و یا
مدرس در زمینه های مربوط به ساخت و تولید در رابطه با نیازهای
صنایع و مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور تنظیم یافته است .
فارغ التحصیلان دوره می توانند در تخصصهای نظیر طراحی
وساخت ماشین ابزار و بهره گیری صحیح از آنها ، طراحی وساخت انواع
وسایل ابزار دقیق و تست و کاربرد وسایل کنترل پیشرفته در ماشین آلات ،

سیستمهای طراحی و تولید ، اتوماسیون در تولید بهینه سازی در طراحی و تولید ، بکارگیری انواع روشهای فرم دادن متالورژیکی و بکارگیری صحیح مواد و تحقیق در کلیه زمینههای مربوط و نیز کمک به امر انتقال تکنولوژی و تامین نیازهای صنعتی حال و آینده کشور نقش مؤثری داشته باشند.

۳- ضرورت و اهمیت :

ضرورت و اهمیت گرایش ساخت و تولید از دوند نظر قابل توجه است . یکی بلحاظ موقعیت خاص این گرایش در مجموعه علوم و تکنولوژی امروز و دیگر بلحاظ خلأ موجود در این رابطه در تولید صنعتی کشور نیاز به این گرایش در زمینه ها و سطوح تخصصی مختلف مطرح است و با توجه به اینکه برنامه کارشناسی این گرایش تمام این نیازها و خصوصا " در سطوح تخصصی را پوشش نمیدهد ضرورت ارائه دوره کارشناسی ارشد این گرایش وجود دارد.

۴- طول دوره :

حداقل و حداکثر زمان تحصیل بر طبق آئین نامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد .

۵- تعداد واحدهای درسی :

تعداد واحدهای این دوره کارشناسی ارشد شامل ۳۸ واحد نظری ،

عملی، آزمایشگاهی و تحقیقی بشرح زیراست :

پژوهشی	آموزشی
۱۲ واحد	۱-دروس اصلی ۱۲ واحد
" ۱۲	۲-دروس تخصصی (اختیاری) ۱۸ "
" ۲	۳-سمینار ۲ "
" ۱۲	۴-پایان نامه ۶ "

* به تذکرات مندرج دریند پایان نامه توجه شود.

۱-دروس اصلی :

منظور از ارائه این دروس، آشنائی با موضوعات بنیادی و اصلی مورد نیاز در دروس تخصصی و بالابردن سطح کارآئی در انجام پروژه و پژوهش می باشد، لیست این دروس بشرح زیراست :

پژوهشی	آموزشی
۱-ریاضیات پیشرفته ۳ واحد	۱-ریاضیات پیشرفته ۳ واحد
۲-محاسبات عددی پیشرفته ۳ "	۲-محاسبات عددی پیشرفته ۳ "
۳-سیستمهای تولید صنعتی ۳ "	۳-سیستمهای تولید صنعتی ۳ "

۴- یک درس از مجموعه دروس زیر ۳ واحد ۴- یک درس از ۳ واحد
مجموعه دروس زیر

- متالوژی در تولید	- متالوژی در تولید
- روش اجزاء محدود ۱	- روش اجزاء محدود ۱
- شکل دهی فلزات	- شکل دهی فلزات

جمع	۱۲ واحد	جمع	۱۲ واحد

۲- دروس تخصصی :

دروس تخصصی که در این برنامه آمده است جنبه انتخابی داشته و دانشجویی تواند در ارتباط با رساله خود چند واحد از این دروس را با تائید گروه کارشناسی ارشد انتخاب نماید.

۳- سمینار پایان نامه :

کارتتبع و تحقیق دنباله دروس تخصصی و مرکب از دو جزء بشرح زیر است :

۳-۱

سمینار (۲ واحد) شامل مطالعه درباره موضوعات مربوط به رشته تخصصی ، تهیه مقاله ای با استفاده از مجلات علمی و متسئون تالیفی تازه و اظهار نظر و نقد مطالب در جلسه سمینار با حضور سایر دانشجویان می باشد.

۶ شرایط گزینش :

فارغ التحصیلان دوره‌های کارشناسی گرایشهای مهندسی مکانیک و مهندسی مواد و متالورژی و مهندسی صنایع می‌توانند در امتحان ورودی این رشته شرکت کنند .

۷. نمونه هائی از جعبه دروس پیشنهادی که در رابطه با پروژه رساله می‌تواند انتخاب گردد در زیر آمده است :

الف : دروس نمونه در زمینه ماشینهای ابزار :

الاستیسیته ، طراحی اجزاء و سازه ماشینهای ابزار، سیستمهای کنترل و آزمایش ماشینهای ابزار، ارتعاشات ماشینهای ابزار، ابزارشناسی و ماشینکاری ، روشهای پرداخت سطوح ، فرآیندهای الکتروفیزیکی ، روش اجزاء محدود (۱) ، مباحث منتخب در فرآیندهای ماشینکاری .

ب : دروس نمونه در زمینه شکل دهی فلزات :

روش اجزاء محدود، متالورژی در تولید ، شکل دهی فلزات ، آنالیز شکل داد فلزات از روش اجزاء محدود (۱) ، فرآیندهای الکتروفیزیکی ، جوشکاری مواد مرکب ، تکنولوژی پلاستیک پیشرفته ، متالورژی پودر پیشرفته و پوشش فلزات و مباحث منتخب در زمینه شکل دهی فلزات .

ج : دروس نمونه در زمینه کنترل و اندازه گیری :

کنترل دیجیتال و آنالوگ ، کاربرد میکروپروسورها ، کاربرد محرکهای الکتریکی هیدرولیک و نیوماتیک پیشرفته ، اندازه گیری پیشرفته

طراحی وسائل اندازه گیری ، مهندسی ابزار دقیق ، تست غیرمخرب
پیشرفته ومباحث منتخب درزمینه کنترل واندازه گیری .

د: دروس نمونه درزمینه سیستمهای تولید صنعتی :

برنامه ریزی وکنترل تولید وکیفیت ، شبیه سازی کامپیوتری ، بهینه -
سازی درطراحی وتولید ، رباتیک پیشرفته ، ماشینهای کنترل عددی
پیشرفته ، طراحی وساخت کمک کامپیوتر ، اتوماسیون درتولید مباحث
منتخب درسیستمهای تولید صنعتی .

۸- مشخصات دروس :

مشخصات دروس شامل محتوی دروس اصلی وتخصصی بشرح پیوست

می باشد .

تذکرا: اگر درمحتوی دروس پیشنهادی نارسائیهائی احساس شود
باپیشنهادات دانشگاههای مختلف درجهت اعتلای برنامه های آموزشی
برطرف خواهد شد.

تذکر۲: دروسی که ریزمواد آن دراین برنامه نیامده است پس از
پیشنهادات دانشگاههای مختلف وبررسیهای لازم بااطلاع کمیته
مهندسی مکانیک قابل ارائه خواهند بود.

تذکر۳: درموردتیکه دروس دیگری دراین برنامه ضروری بوده ودر
فهرست دروس پیوست نیامده باشد ، پس ازدریافت پیشنهادات
صاحبنظران وتجدید نظر دربرنامه هااصلاحات لازم صورت خواهد
گرفت .

فصل دوم

جدول دروس

جدول دروس الزامی، تخصصی و اختیاری

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیشنیاز و یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری/عملی	
۱	ریاضیات پیشرفته (۱)	۳	۵۱	۵۱	-
۲	محاسبات عددی پیشرفته	۳	۵۱	۵۱	-
۳	سیستم های تولید صنعتی	۳	۵۱	۵۱	-
۴	متالورژی درتولید	۳	۵۱	۵۱	-
۵	روش اجزاء محدود *	۳	۵۱	۵۱	ریاضیات پیشرفته (۱) همنیاز
۶	شکل دهی فلزات	۳	۵۱	۵۱	-
۷	طراحی اجزاء و سازه ماشین ابزار	۳	۸۵	۳۴	ریاضیات پیشرفته (۱) همنیاز
۸	سیستمهای کنترل و آزمایش ماشینهای ابزار	۳	۸۵	۳۴	-
۹	ارتعاشات ماشینهای ابزار	۳	۸۵	۳۴	ریاضیات پیشرفته
۱۰	ابزارشناسی و ماشینکاری	۳	۸۵	۳۴	-
۱۱	روشهای پرداخت سطوح	۲	۳۴	۳۴	-
۱۲	فرآیندهای الکتروفیزیکی	۴	۱۰۲	۵۱	-
۱۳	آنالیز شکل دادن فلزات	۳	۵۱	۵۱	شکل دهی فلزات (همنیاز)
۱۴	جوشکاری	۳	۸۵	۳۴	-
۱۵	ماشینهای کنترل عددی پیشرفته	۳	۵۱	۵۱	-
جمع					

* مطابق با درس "روش اجزاء محدود ۱" مصوب

جدول دروس الزامی، تخصصی و اختیاری

پیش نیاز زمان دوره درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
پلاستیسته کاربردی (همنیاز)	۵۱	۵۱	۳	مواد مرکب	۱۶
-	۵۱	۳۴	۳	طراحی و ساخت به کمک کامپیوتر پیشرفته	۱۷
-	-	۵۱	۳	تکنولوژی پلاستیک پیشرفته	۱۸
متالوژی در تولید	-	۵۱	۳	متالوژی پودر پیشرفته	۱۹
-	-	۵۱	۳	پوشش فلزات	۲۰
-	-	۵۱	۳	سیستم های کنترل آنالوگ	۲۱
سیستم های کنترل آنالوگ	-	۵۱	۳	سیستم های کنترل دیجیتال	۲۲
-	۵۱	۳۴	۳	کاربرد میکروپروسورها	۲۳
-	-	۵۱	۳	هیدرولیک و نیوماتیک پیشرفته	۲۴
-	۵۱	۳۴	۳	اندازه گیری پیشرفته	۲۵
-	۵۱	۳۴	۳	مهندسی ابزار دقیق	۲۶
-	۵۱	۳۴	۳	تست غیر مخرب پیشرفته	۲۷
-	-	۵۱	۳	برنامه ریزی و کنترل تولید و کیفیت	۲۸
-	-	۵۱	۳	شبیه سازی کامپیوتری	۲۹
-	-	۳۴	۳	بهینه سازی در طراحی و تولید	۳۰
جمع					

جدول دروس الزامی، تخصصی و اختیاری

بیشتر یا زیاده از دوره	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
-	۵۱	۵۱	۲	اتوماسیون در تولید	۳۱
-	۵۱	۵۱	۲	ریاتیک پیشرفته	۳۲
-	۵۱	۵۱	۲	الاستیسیته	۳۳
-	۵۱	۵۱	۲	هوش مصنوعی و سیستمهای خبره	۳۴
			۲	مباحث منتخب	۳۵
جمع					

